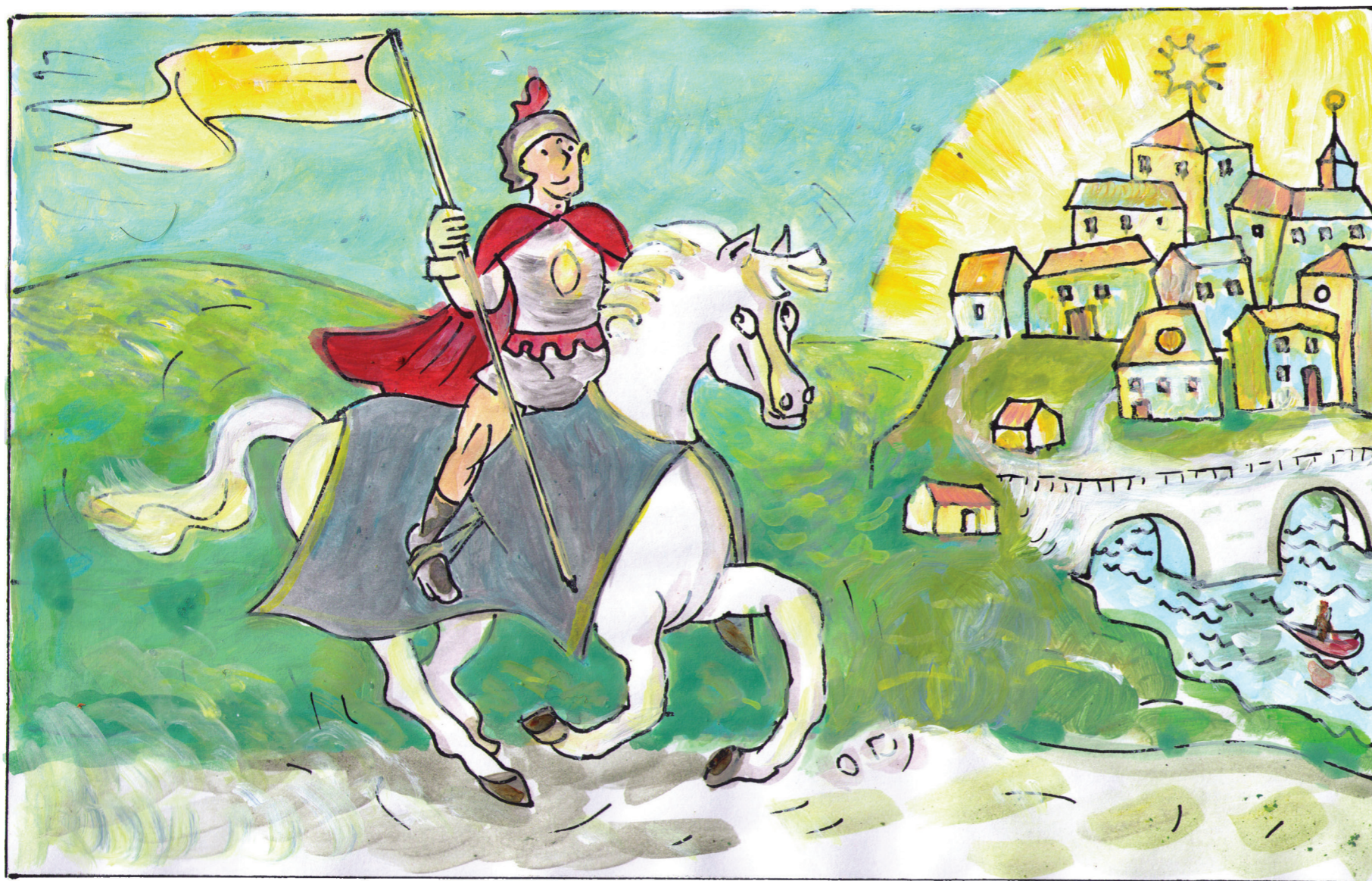

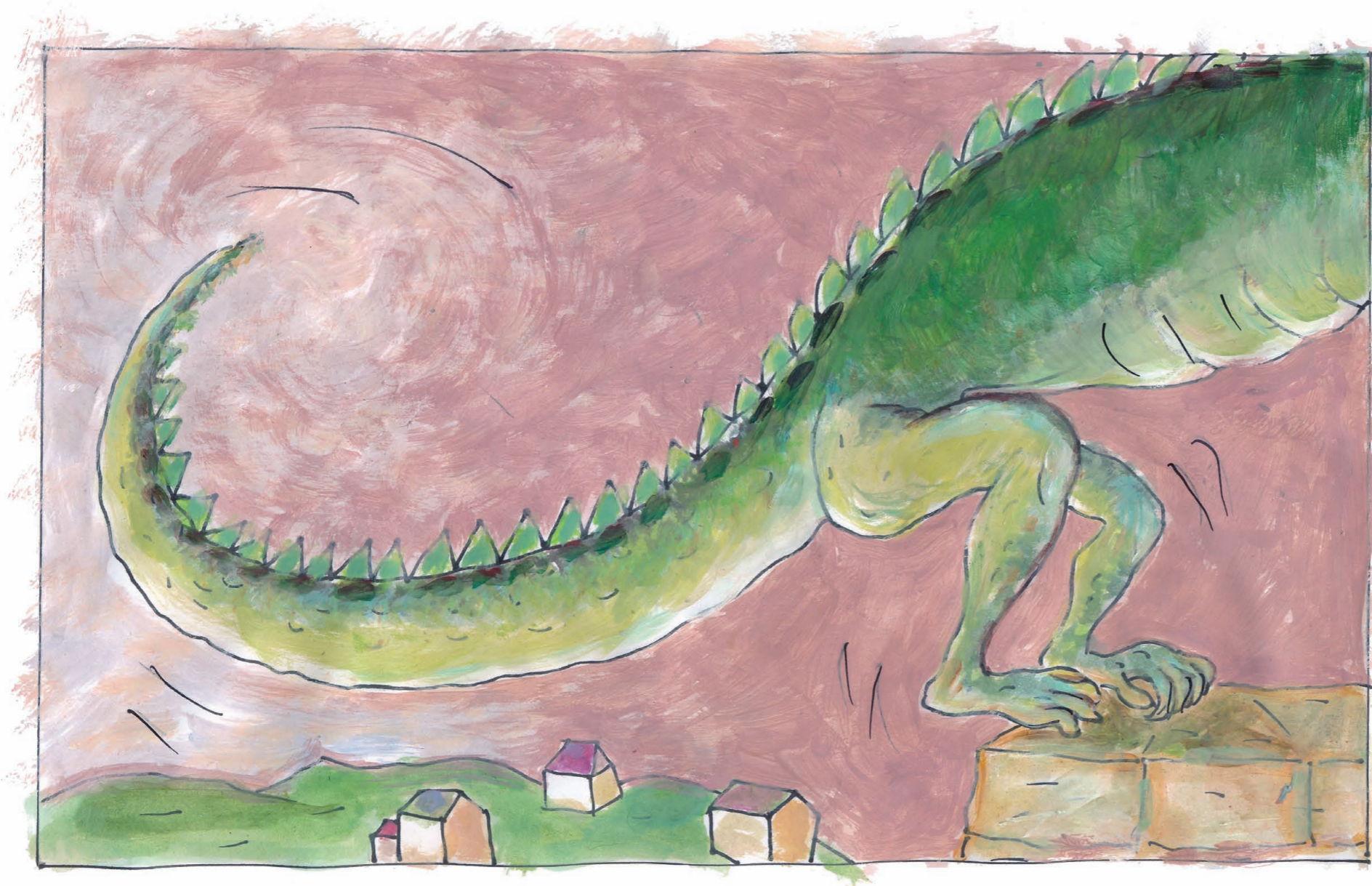

NAPISALA: SARA PRIMEC
NASLIKALA: IRENA ROTAR

Nekoč je živel pogumen vitez z imenom Jurij. Imel je prekrasen svetleč oklep, dolg meč, ostro sulico in belega konja. Jezdil je po deželi, čez hribe in doline, od mesta do mesta. Na svoji poti je pomagal vsem, ki so potrebovali njegovo pomoč.

Nekega dne je prijezdil do velikega lepega mesta. Slišal je, da se je tam zgodilo nekaj strašnega ...

V votlino nad mestom se je naselil zelo zelen, zelo strašen in zelo, zelo velik zmaj.

Priletel je nad mestno obzidje, bruhal ogenj in grozil: »Lačen sem! Dajte mi hrano, drugače bom vaše lepo mesto spremenil v prah in pepel!«

Meščani so se zmaja zelo bali, zato so mu pripeljali dve ovčki. Zmaj je pograbil ovčki in odletel v svoj brlog.

Naslednji dan se je zelo zelen, zelo strašen in zelo, zelo velik zmaj vrnil na mestno obzidje. Bruhal je ogenj in grozil: »Dajte mi hrano, drugače bom vaše mesto spremenil v prah in pepel!«

Meščani so spet pripeljali dve ovčki.

»Ne, ovce so neokusne! Bljak! Hočem ... deklico!« je zahteval zmaj.

Prestrašeni meščani so brž staknili glave in se posvetovali, kaj naj storijo. Sklenili so, da bodo z žrebom določili deklico, ki bo odšla z zmajem v njegov brlog.

Žrebali so in žreb je določil prelepo kraljevo hčer. Kralj je tarnal, jokal in se upiral. A na koncu mu ni preostalo drugega, kakor da je objel svojo hčer in pustil, da odide do zmajeve votline.

Kraljeva hči se je povzpela v goro nad mestom in obstala pred vhodom v zmajev brlog.

Ravno tedaj je mimo prijezdil vitez Jurij.

»Počakaj!« je zaklical. Kraljevo hčer je prijel za roko in jo popeljal stran od votline.

»Nič se ne boj, prelepa mladenka! Jaz bom opravil z zmajem!«

Ravno tedaj je od lakote razjarjeni zmaj pokukal iz votline.

Jurij se je povzpel na svojega belega konja in izvlekel dolgo sulico. V drncu se je pognal proti zmaju in ga z enim samim zamahom sulice sklatil na tla.

»Ukloni se, zelena grdoba!«

Zmaj je zajokal.

»Saj bom priden, samo prosim, pusti me živeti.«

Do zmaja je pristopila kraljeva hči.

»Obljubiš, da ne boš nikoli več ustražoval meščanov?«

Zmaj je prikimal.

»Obljubiš, da boš od zdaj naprej prijazen zmaj?«

»Obljubim,« je bil skesan zmaj.

Vitez Jurij, lepa kraljeva hči in zmaj so se skupaj vrnil v mesto. Zmaj je bil še vedno zelo zelen in zelo, zelo velik, a sedaj tudi zelo prijazen. Otroci so ga božali in lezli na njegova krila. Vsi od blizu in daleč so hodili v mesto gledat to čudo – prijaznega zmaja!

Poišči viteza Jurija v Muzeju krščanstva na Slovenskem

19

Jurij je bil krščanski vojak. Živel je konec 3. stoletja. Njegovo življenje je navdihnilo številne legende in danes velja za enega najbolj čaščenih svetnikov krščanskega sveta.

Gre za resnično zgodovinsko osebnost. Jurij je služil kot rimski vojak v času cesarja Dioklecijana. Kljub mladosti je hitro napredoval na mesto cenjenega vojaškega tribuna. Ko se je leta 303 cesar odločil »iztrebiti«
krščanstvo, je Jurij razdal vse svoje premoženje in se cesarju sam naznanil, da je kristjan. Cesar ga je želel spreobrniti najprej z lepo besedo in kasneje z večdnevni mučenjem, a Jurij se ni vdal. 23. aprila 303 je bil usmrčen.

Med številnimi pripovedmi o svetem Juriju je gotovo najbolj znana tista, ki pripoveduje, kako je kot vitez rešil deklico iz zmajevih krempljev, zma-

ja pa pokončal. Zato je največkrat upodobljen kot mlad vitez na belem konju, pod njegovimi nogami pa leži premagani zmaj. Njegova atributa sta ščit in sulica, pogosto v roki drži tudi prapor, na katerem je upodobljen »Jurijev križ«.

Podoba svetega Jurija na konju v boju z zmajem sodi med najpogostejše upodobitve v krščanstvu. Poraženi zmaj pod njegovimi nogami simbolizira zmago dobrega nad zlim.

Kot svetnik je zavetnik vojakov, orožarjev, skavtov, jezdecev, konj in živine. Je tudi priprošnjik proti vojnim nevarnostim in boleznim. Velja za zavetnika Ljubljane, Pirana in Ptuja. Številni kraji na Slovenskem so poimenovani po svetem Juriju: Sveti Jurij, Šentjurij, Šentjur, Šenčur. Posvečenih mu je kar 75 cerkva.

Goduje 23. aprila. Po ljudski tradiciji njegov god oznanja začetek pomladi, ko je že vse zeleno. V Beli krajni takrat prirejajo spreved z »zelenim Jurijem«.

Kip svetega Jurija, ki ga hrani Muzej krščanstva na Slovenskem, je kopija originalne lesene gotske plastike iz Ptuja. Kip naj bi nastal okoli leta 1380 in je bil prvotno postavljen v velikem oltarju ptujske proštjske cerkve. Jurij ima na prsni plošči oklepa naslikan Jurijev križ, enak tistemu v ptujskem mestnem grbu. Poldrugi meter visoka plastika sodi v sam vrh gotskega kiparstva na Slovenskem. Originalni kip se danes spet nahaja v proštjski cerkvi sv. Jurija na Ptuju.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-34
087.5

PRIMEC, Sara, 1992-
Vitez in zmaj / napisala Sara Primec ; naslikala Irena Rotar ;
[fotografije Tadej Trnovšek]. - Stična : Muzej krščanstva na
Slovenskem, 2021. - (Zbirka Zgodba iz muzeja)

ISBN 978-961-95549-0-6
COBISS.SI-ID 82087171

Vitez in zmaj

Zbirka Zgodba iz muzeja

izdal in založil: **Muzej krščanstva na Slovenskem**
zanj **Nataša Polajnar Frelj**
besedilo: **Sara Primec**
ilustracije: **Irena Rotar**
fotografije: **Tadej Trnovšek**
oblikovanje: **Tadej Trnovšek**
tisk: **Collegium Graphicum d. o. o.**
naklada: **300**

Stična, 2021

Natis knjige je omogočilo
Ministrstvo za kulturo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

© Muzej krščanstva na Slovenskem
Stična 17, 1295 Ivančna Gorica
www.mks-sticna.si

MKS
MUZEJ KRŠČANSTVA
NA SLOVENSKEM

